

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Félsz évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A kutya a csendőrség szolgálatában

Irtta: Egy érdeklődő.

Kedves barátom!

Több mint tíz esztendeje igen nagy érdeklődéssel és kedvvel foglalkozom a kutyának a csendőrségi portyázó szolgálatban való alkalmazhatóságának eszméjével e így örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy becses kívánságodhoz képest irjak a kutyákról, ezekről a negylábú állatokról, melyek, mint a szolgálatban álló csendőr — remélhetőleg a közel jövőben — segítő-társai, a Te figyelmedet is kötve tartják. Hálás köszönettel vettem és még mindig nagy érdeklődéssel lapozgatom igen becses küldeményed.

Mennyi adat! Mily szép bizonyítékok amaz eszme támogatásához és kiviteléhez, hogy a csendőrség járőrei is szakszerűen oktatótt kutyákkal elláttassanak.

A Csendőrségi Lapok múlt évi 7. számában közzétett igen érdekes cikk „Kutya a közbiztonsági szolgálatban” czímmel, élénk emlékemben van még. Akkor tanakodtam, most azonban már biztosra veszem, hogy a Te tolladból ered. Folytatnom kellene az ott letétbe helyezett eszme fonalát az előttem fekvő (szívesseged folytán rendelkezésemre bocsátott) adathalmazból, de hol is kezdjem?

Dr. Gross János gráci egyetemi tanár nyilatkozatai; dr. Hellwig Albert ur rokonszenvet keltő levele, melyben szívessegeit és támogatását oly jóindulattal ajánlja fel számodra; dr. Gersbach Robin igazgató könyve: „Dressur und Führung des Polizeihundes”; az ugyancsak általa alapított „Der Polizeibund” czimű folyóirat, példányai (mint a „Die Polizei” és „Der Gendarm” czimű folyóiratok melléklete) ép oly tömkeleggé futnak össze agyamban mint a mily összevisszaságban hevernek asztalomon.

Ámulva látom ezekből, hogy Németországban, főként Berlinben nemcsak ezélszerűnek tartják a csendőrség, rendőrség számára kutyákat idomítani és használni, hanem alaposan hozzá is láttak az eszme megvalósításához. Egyesületük van (Verein zur Förderung der Zucht und Verwendung von Polizeihunden) a rendőrkutyák tenyésztése és alkalmazásának előmozdítására. Tankönyvük gyökeres német alapossggal számol be a rendőrkutya megválasztásán, nevelésén, idomítása körüli

teendőkről. Folyóiratuk a tapasztalt előnyök és használhatóság hosszú bíteles sorozatát tárgyalja.

Évek során át kísérleteztek a különféle fajú kutyákkal, míg ezek közül az *Airedaleterrier*, a *Dobermann-pinscher* és a német juhászkutya, mint a céljuk legjobban megfelelő fajok kiváltak e ma már szebbnél-szebb eredmények felülbírálása mellett a három egymással versenyző faj közül is a legjobbat igyekeznek kiválasztani.

Érdekes, hogy a rendőrkutyák eszméjét első sorban dr. Gross János gráci egyetemi tanár (tehát nem is német, hanem osztrák ember) pendítette meg 1896-ban az osztrák csendőrségi övkönyvben. Hol a „Csendőr segítségé” czimű cikkében többek között a következőket írta:

„A nehéz járőrszolgálatot teljesítő csendőrnek egy kutya mindig bű, éber és figyelmes kísérője volna, mert az emberénél sokkal finomabb érzékeivel veszélyt vagy személyek közellétét sokkal hamarabb képes észrevenni, tárgyakat feltalál és százféle oly körülményre is figyelmeztetni képes, mely az ember legéberebb figyelmét is kikerülné.”

A mi jó német szomszédaink azonnal felismerték ezen eszme értékét. 1896-ban dr. Gerland rendőrigazgató Hildesheimban volt egész Európában az első, ki rendőrei mellé éjjeli őrszolgálatra kutyákat rendezesített.

Három év múlva már Genfben, Schuelmben is kutyát alkalmaznak az éjjeli rendőrszolgálatra.

Az eszmét, melynek életrevalósága oly szépen beigazolódott, az egyesületek is felkarolták, bár mint mindennek, úgy ennek is át kellett élni a gyermekbetegség nehézségeit. A rendőrkutya-mozgalom szerencsés eredményének legnagyobb szolgálatokat tettek a rajnawestfali iparkerület nehéz szolgálati viszonyokkal küzdő rendőrhivatalnokai. Ezek alakították a „Rendőrkutyák nevelését és alkalmazását támogató egyesületet”, mely a már előbb keletkezett „Juhászkutya egyesülettel” szemben a fajok minőségűsége felett is vitára kelt. Sok kísérlet, vita és tinta folyt e két egyesület között, míg a fennemlített három kutya faj, mint a rendőrszolgálatra legalkalmasabb, kiemelkedett.

De hát lássuk csak, hogy is néznek ki ezek? Mi a mai kutyatudományunkkal már is valami hatalmas vér-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár (ábról nem képes olvasni finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-éje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, csembaló, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtétel díjtalanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

ebeket képzelünk a német esondőrök és rendőrök mellé, melyeknek elég a rendőr egy jétége, hogy a sora által előjük sodort embert felbökkjék és ha kell, gégejét is kiszakítsák. Azonban képzeletünkben is alapossan tévedünk, mert a jelzett háromféle fajta kutyák egyike sem magasabb vállnál mérve átlagban 50-60 cm-nél.

A német juhászkutya felálló fülével, hegyes orrával és szőrözettel is igen hasonlít a rókához, csak annál valamivel nagyobb és farka nem annyira lompos.

Az Airodaleterrier eredeti hazája Anglia. Erős, izmos kötéssé, kissé korteszzerű szőrözettel bír, az angol vizivízilához hasonló állat, csak annál kisebb.

A Dobermannpinch állítólag a német juhászkutya és a német pinsch tereszű keresztezésének ivadéka. Szőrözetre és alakra nézve igen hasonlít a nálunk is ismeretes foxterrier fajhoz, csak úgy látszik, jobban egyszínű és annál valamivel nagyobb. Thüringiából ered, hol már is rendőrkutya néven ismeretes.

Ez utóbbiról írta az elhalt Lőrőc Zedlitz, hogy az igen erőyes német Dobermann igen okos állat és minden kutyakiállítás lénypontját képezi, mert rendkívül magasfokú ébersége folytán kitűnő bűz-, udvar- és épületőr, gazdáját országlánbátorkággal védelmezi, mint juhászkutya is kitűnő, különösen kártól és előirányzott győrelmekkel a ezért falkavédősként az udvarnál vétekelik. Fedett terepen leggyakrabban ugatva szalad át és sokoldalú használhatósága folytán az időszertint legalkalmasabb hadikutya is.

Bonshelm Ottó szintén Thüringiai érdeklődő ugyan- csak a Dobermannpinchéket dícséri, sőt a jövőt ezen fajnak itéli oda; nem mintha a többi fajt kiirtaná, hanem azért, mert sokkal kedveltebb a úgy számzserül- leg, mint magas nevelésre is valamennyinél alkalmazható.

Mindhárom faj egyformán jó tulajdonsága háterszágá- ban, éberségében, idogének iránt tanusított gyámokvá magatartásában, gazdája iránti hűségében és okosságá- ban nyilvánul.

Valamennyi faj egyformán idomítható, de tudhat- talan, hogy míg az Airodaleterrier igen tamlékony, a Dobermannpinch kissé kevésbb tanul, mert fiatal korá- ban kissé vad. A juhászkutya a gyakorlatot is oly komolyan veszi, mint a szolgálatot; a Dobermann tüze és huezhez egyforma hűvél rohan, mert tennézeté a dühöködés.

Az Airodaleterrier gyakorlaton kissé lazynak mutat- kozik, de a valóságban erőyes és mindig huezzenekész.

Németország — a «Ber Polizeihund» folyóirat szer- sít — a kutyatenyésztés és idomítás terén ma az első helyen áll. A belga kutyákról a schweizer és hol- landi szakértők azt állítják, hogy inkább a látogatunk vannak idomítva, a franciaországi tenyésztés és idomítás iránt elismertül nyilvánok, míg az angolnál feltűnően hallgat.

A már elmondottakból összevéve kitetazek, hogy

Németország a hadi- és rendőrkutyák tenyésztése és idomítása terén igen előrehaladott fokón áll. Több idomítása terén igen előrehaladott fokón áll. Több idomítása terén igen előrehaladott fokón áll, mint 300 rendőrkörületben alkalmaznak már kutyákat, mint a biztonsági közegek minden tekintetben kiválóan használható és bevált segítő, úgyszólván nélkülözhetet- len társát.

A szolgálati kutyák tenyésztése, idomítása és hasz- nálhatósága körül elért eredmények a német trónörö- kös érdeklődését is felkeltötték.

Múlt év novemberében Hagen i. W. -ben megtartott rendőrkutyaversenyt a belügyminiszter és több jeles szakértő kíséretében dr. Gersbach Ferencz kalauzolása mellett nézte végig.

A verseny második napján nem annyira a vizsga eredményére, hanem arra fektették a főszlyt, hogy a németországi esondőrség főnökönek, a rendőrségi főnökö- nek és a katonai kiküldötteknek alkalmas szolgálatu- nak a rendőrkutyák alkalmazása, képessége és a faj- kérdés alfontosságához tájékoztat szorozni.

A kutyák vizsgálata az engedelmességre, hűségre, elő- dobott vagy előjtett tárgyak felkutatására, nyomán- követésre és végül az agróképesseégre szorítkozott. Ez állatok az 1 1/2 méter magas deszkakerítést könnyen mászák meg, két juhászkutya pedig a 2 m. 10 cm. magas deszkakerítésen is átjutott.

Igy állnak a kutyaügyek Németországban és kétségtelen, hogy az általunk említett belga, francia és schweizer valamint a nem említett angolországi érdeklődők is, kiki a maga módja szerint, nem mulasztotta el ezen állat jó tulajdonságait a esondőrség és rendőrség ezél- jaira felhasználni, csak nálunk nem történt volna semmi?

Nálunk is történt. Tulán a m. kir. esondőrséég ezen a terén a kezdemenyezés érdeme, 1897-ben, tehát majdnem ugyanakkor, a mikor dr. Hans Gronz az osztrák esondőrségi zsebkönyvben fejtegette a rendőrkutya kiváló használhatóságát, itt is történeltek kísérletek és ma is folytatásban vannak.

A m. kir. esondőrség különleges viszonyai egy hű és idomított kutya kíséretét, különösen a hátországban, eléggé nélkülözök a ezért ép a területeken juhászkutyákkal folytatott kísérletek eredményéről számolok be röviden.

Az I. számú esondőrkerület zégnai örsén idomítás alatt álló kutya a járőr tagját, ha egymástól elválnak, elbujnik, felkeresi, kisebb távolságokra elkülönül, appetitroz, engedelmös, ügyelmes és tamlékony; a maranborgol örs kutyája azonban a látótól lá; a maranburgol örs kutyája miképen, engedetlen volt; a komai, palotailvai és pujána rotundai örsök kutyái az idomításra szintén alkalmazhatlak voltak. Egyedül a maranborgol örs kutyáját sikertül meg utólag az elya- zott vagy elődobott tárgy előkeresésére idomították.

A III. kerület rákoszentmiklólyi örsén, a VII. számú esondőrkerület brézsi, szurdakkentői, ontigai, rakolyán-

ASTMA

nehéz légzéshiba okozód, kik a fulladás miatt többnyire a földet szem- néznek, lábuk dagadt, légszóra alig tudnak hágni, mert megáll a lélegzésük a szél szivobogásban okozód, a mellek alig létejk. Eznek gyógyási megakadályozása vád a m. kir. kórházban Astma elleni szer- kény és egyéb betegségek ellen a m. kir. kórházban kókorték, legfrédobb ján alatt kórházban áll, ha szerek kórházban kókorték, legfrédobb ján alatt kórházban áll.

Balla Sándor gyógyszerész, egy- egy darab és 12 K. Az örsök és- legszórók és a szél kókorték és a m. kir. Balla Sándor gyógyszerész 1460. székelykörtély, 240. székelykörtély.

A szarajevói bazárból.

Képek az annektált tartományokból.

telepi, ósánczi őrökön az idomítás kisebb-nagyobb sikerrel van folyamatban, de a végeredmény abban összegezhető, hogy az itteni kutyafajok csendőrségi járőrök használatára nem alkalmasak és hogy e ezekre nemesített fajták volna beszerzendők és szaporítandók.

Látjuk, hogy mi — sajnos — még mindig csak a kezdet nehézségei előtt állunk és azok legyőzésére nem könnyű módot találni, bár kétségtelen, hogy legénysegünk javarésze is érdeklődik az ezme iránt, s jól idomított szolgálati kutyájában tényleg segítő kísérőjét várja s ezért készséggel van segítségünkre.

Az olvasottakból és tapasztaltakból azonban még igen nehéz eldönteni, hogy minő faj volna a legalkalmasabb, mert a szolgálati kutyák iránt a külföldön támasztott igényeknél semmivel sem lehetnek kevesebbek a mi igényeink, sőt a szolgálati, az égalji, föld- és néprajzi viszonyok miatt követelményeink hol magasabbak, hol elűtők.

Szerény véleményem szerint a mi viszonyainknak olyan szolgálati kutya felelne meg legjobban, mely nemcsak rendőri, hanem hadiszolgálatra is teljesen alkalmas. Valamivel magasabbnak és erősebbnek képzelem a német szolgálati kutyáknál, mely térdig erő sárban a mezőségen, magas hóban és viharban gyalog és lovas csendőrt nemcsak állandóan követni tud, de feladatának teljesítésére is ereje marad.

A németorazági közlekedési, néprajzi és terepviszonyok — leírás után ítélve — csak néhol hasonlók a mieinkhez, határszéli terepviszonyaink pedig a schweizi hegyvidékkel hasonlók.

Az erdélyrészi mezőségen ősszel és tavasszal oly mély a sár, hogy a falvak apraja-nagyja magas falábat használ; télen a mély barázdákká fagyott ut kocsival alig járható, gyalog vagy lóháton egyaránt kellemetlen és fáradtságos; a magas hó is gyakori; a határszélen ehhez járul még a meredek lejtők tartós megmászásának szüksége. Alig bírom elképzelni, hogy egy német szolgálati kutya alkata ennyiféle akadályt legyőzzön, bár nem lehetetlen. Mindenesetre kívánatos volna több fajú és már külállamokban kipróbált fajokkal az alföldön, mezőségen és hegyvidéken kísérleteket tenni s a bevált fajokat szakszerű tenyésztés útján szaporítani.*

Az orgazdák.

Írta: Virágh László csendőrezkázados. (Vége).

A korcsmák, kéjházak, pálinkamérések tulajdonosai, kuruzslók, kártyavetők sem szokták keresni, hogy az

* Reméljük, hogy e sorok nagyrabecsült írója nem elégezik meg pusztán ezen nagy horderejű kérdés felszínre vetésével, hanem foglalkozni fog alkalmilag azon módokkal és eszközökkel is, a melyekkel a kérdés a legcélszerűbben megoldható lenne. (Szerk.)

egy-két pohár pálinkáért, borért felkinált érték honnan és kitől kerül elő s hogy a jóslásért, értéktelen gyógyszerért adott tojás, gabona, csirke, vagy ruhadarab az azt hozónak jogos tulajdona-e vagy sem, de a kapott, holmikát rendszerint mint veszélyt magukban rejtőket kezelik, tovább adják s hogy csak lehet, hasznosítják.

Az orgazdák a mellett, hogy ravaszok s látszólag óvatosak, rendszerint kapzsiak is és épen ezen oldalukon sebezhető leginkább. Kapzsiságuk nem önműködően határt, igen sokszor szemelől tévesztik a manipulációjukhoz szükséges elővigyázatot, bár igen nagyra szoktak lenni látszólagos tisztességükkel s minden igyekezetükkel azon vannak, hogy magukat felszínen tartásák; sőt ha azon veszik észre magukat, hogy kelepcebe kerültek, semmiféle anyagi áldozattól nem riadnak vissza, hogy magukat tisztára mossák.

Egyik fő jellemvonásuk, hogy nem keresik ki, mit, milyen alkalommal kínál nekik megvételre, csak azt nézik, hogy a vételből busás haszon háramlik-e?

A falusi kiskereskedők között például igen sok van, a ki a világon mindennel kereskedik, fűszerrel, vas, bőrneművel, gabonával, majorsággal, tojással, vadhússal, ócskaságokkal stb. s így egészen üzlete körébe vág, ha hozzá bármit visznek eladni. A vadorzó által elejtett vad, a cseléd által ellopott tojás, a gazdálkodó legény fia által eladásra kínált egy zsák buza, viselt ruhák, akár gyanusak azok kínálói, akár nem, mind értéket képviselnek, különösen akkor, ha a kínált holmira nézve ő az egyedüli vevő s tudja, hogy azon busás anyagi hasznot szerezhet magának.

A ló, marha, juhtolvajlásoknál szereplő orgazda már nagyobb pénzekkel és nagyobb összeállításokkal dolgozik, anyagilag is rendszerint jobban fönntartja magát. Rendesen jó módu ember birében áll és állatokkal való kupeczkedés adja meg neki a mázt arra, hogy alattomos bűnös üzemleit leplezhesse.

Az ószeres lekiismerete rendszerint ószerre és elavultságok közé való. Főtnalajdonsága a „ne keresd kivel van dolgod” elve s mint a többinek, hogy busás hasznot lásson. A hozzá került tárgyakon rendszerint változtat, azokat eredeti formájából kiforgatja, vas-, öntvény-tárgyakat összetör s a többi lim-lom között elkever, különösen akkor, ha ismert alakok vagy feltűnő körülmények között másoktól vette azokat. Maga az üzletág magával hozza, hogy gyanúsítsák, de egyuttal azt is hihetjük, hogy ő csak viselt, használt holmikát vásárol s ha gyanusnak találta volna a kínálót, nem vette volna meg. Tudja, hogy szakértő nem igen akad, a ki igazolná, hogy az ószeresre nézve rendes üzleti áron vette-e meg a kínált holmit, vagy azon alól?

Ékszerészek szintén elég gyakran leledzenek eliben s a holmiban, sőt zálogházak tulajdonosai is gyakran adnak alkalmat tudva gyanus tárgyak értékesítésére.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Képesten. Orvosok által ajánlja. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Útcai kép Szarajevóból.

Mostar.

Képek az annektált tartományokból.

Előbbiek szinte minutiosusan igyekeznek az arany, ezüst tárgyakat összetörni, beolvasztani, drágaköveket átalakítani, más foglalatba tenni, szóval a felösmerhetést akadályozni, utóbbiak rendszerint azzal mentik magukat, hogy becslés szerinti árt fizettek, zálogházuk mindenki részére nyitva van s hogy — ez a legfőbb érvük — gyanus körülményt nem észleltek.

De daczára annak, hogy az orgazdák minden faja a látszat megóvásáért különböző irányú foglalkozást üz egy kirívó jelenségnél fogva, gyanuba keveredik. És ezen kirívó jelenség a környezet, melyben működik és a gyanus társaság, a melylyel érintkezik.

Tisztességes ember ugyanis nem keresi benne az orgazdát, az csak tisztességes üzletet köt, míg azok, a kik neki kezére játszanak a jogtalan haszon szerzésében, rendszerint nem jó hirben vannak s az orgazda látszólagos jó hírnevére is árnyat vetnek.

A mint pl. a kocsmában módján felül költsékező ember, vagy a dologtalan, de mindig ittas ember gyanut kelthet a csendőrben, ép úgy gyanut kelt egy-egy jóhírű gazda is, ha a csendőr azt tapasztalja, hogy ahhoz gyanus egyének bizalmasan ki- s bejönnek, azzal komáznak, vagy ha egy kocsmába, pálinkamérésbe csakis züllött alakok térnek be s az üzlet gyenge üzletmenete mellett a pálinkamérő kocsmáros feltűnően gazdagodik; ha az ószeres éjjel-nappal kész üzleteket kötni, ha a marhakupez nem válogatja meg a marhabajtókat, azok között rovottmultuakat alkalmaz, ha az ékszerésznél, zálogosnál gyanus, rovottmultu alakok, vagy azok hozzátartozói fordulnak meg; ha ezek cselédsége megbízhatlan, esetleg gyanus, vagy rovottmultu is stb. Ezen a csendőr legelső sorban a figyelmes megfigyelő szerepére van utalva, ha ezeket ártalmatlanná akarja tenni s ha valójában igazán el akarja érni a czélt, a czéltábla nem a tettes, hanem az orgazda kell hogy legyen, melyet ha eltalált, valódi sikerrel számolhat be úgy a bíróságnak, mint előljáróinak.

Az orgazda azonban egy mozgó czélalak, melyet hogy eltalálhasson a nyomozó, igen jó — mondjuk kapásból-lövőnek kell lennie, — de azért nem eltalálhatlan, lévén ő is csak ember.

Már maga az, hogy folyton megfigyelés alatt tartjuk mint gyanusát s hogy habár nem is nagyobb dolgokért, de pl. a polgári bünt. tvkv. X. fejezetében foglalt kihágásaként, melyek lépten-nyomon rábizonyíthatók. Zaklatjuk, feljelentgetjük, máris féleredménnyel ér fel, mert óvatosabbá lesz, esetleg a gyanus üzletekkel, habár csak egy időre is, felhagy s felfüggesztetvén a jogtalan uton szerzett tárgyak értékesítésének lehetősége, kevesbednek a vagyon elleni bűncselekmények is.

A gyakorlati élet azt mutatja, hogy egy-egy orgazda ártalmatlanná tételével szinte egy csapással szűnnek meg a lopások egyes községekben, gyanus egyének

elpárolognak onnan, vagy a munkátlan, dőzsölő naplopók száma csökken.

Az idézett bünt. tvkv. 129., 130., 131. és 132. §-ának rendelkezései, ha a nyomozó csendőr ezekkel tisztában van, erős támaszul szolgálhatnak arra, hogy ha nem is az orgazdaságot, de a gyanus tárgyak megszerzése körül elmulasztott óvatosságot, melyet orgazdák rendszerint beösmernek, reábizonyítsák a gyanusitottra.

Ha házkutatás, vagy egyéb alkalommal az ily egyén-nél vagyon ellen irányuló cselekményből származó tárgy találtatik, nincs reá eset, hogy az orgazdasággal gyanusított egyén beismerje azt, hogy tudva a tárgy lopott voltát, azt mégis megvette, hanem minden kibuvót felhasznál arra, hogy az ellenkezőt bebizonyítsa; de ha igazoltatik az, hogy az eladót, mint gyanus egyént ösmerte, már elég ahhoz, hogy legalább kibágásért elmarasztalják, mert a megszerzés körüli óvatosság elmulasztása bizonyítottnak tekintetik.

Vagy például a gyanus kocsmárosok kocsmáinak s a benne lévő gyülevész népnek folytonos ellenőrzése, meglepő házkutatás, minden gyanus egyének igazolására vonása által megakad az üzlet s a kocsmáros vagy megszökik, vagy bűnös üzelveivel felhagy.

Az orgazdaságban gyanus marbakereskedők, kupezek leginkább sértetű oldala a járlatok, bajcsárok ellenőrzése és az állatjaik számbavétele s egy-egy járlat nélküli, vagy hiányos járlattal talált állat elkobzása, az állategészségügyi törvények és rendeletek átbágásáért való feljelentése felette hatékony eszköz bűnös manipulációik akadályozására.

Csupán törvényes okot és módot kell tehát kieszelnünk, hogy manipulációjukat megakadályozhassuk s ha már az orgazdaságot — a mi igen nehezen bizonyítható — reájuk nem bizonyíthatjuk, legalább az ugyanúgy megbélyegző tulajdon elleni kibágást igyekezzünk reájuk bizonyítani.

A jó nyomozó közegnek saszemmel kell följismerni minden gyanus jelenséget s nem szabad addig nyugodnia, míg nem e jelenség nyitját felfedezi. Különösen fontos, hogy a csendőr az orgazda jelentőségét lássa be és ahhoz képest mérlegelje és használja fel mindazon módozatokat és eszközöket, melyekkel azt ártalmatlanná tenni tudja. Ha nincs kilátás rá, hogy egy döntő csapással megsemmisítse, használja fel ellene a guerilla harcmodort s apránként adja meg neki a kegyelem-dőfést s lassankint tegye annak belyzetét lehetetlenné; mert miként a hadjáratban a vezér elfogása, vagy harczképtelenné tétele, a sereg bomlását idézi elő, úgy az orgazda fogságba jutása vagy eleste a vezénylete alatt álló bűnös csoport széttűlésére vezet, melynek roncsait összeszedni és ártalmatlanná tenni már nem nagy feladat.

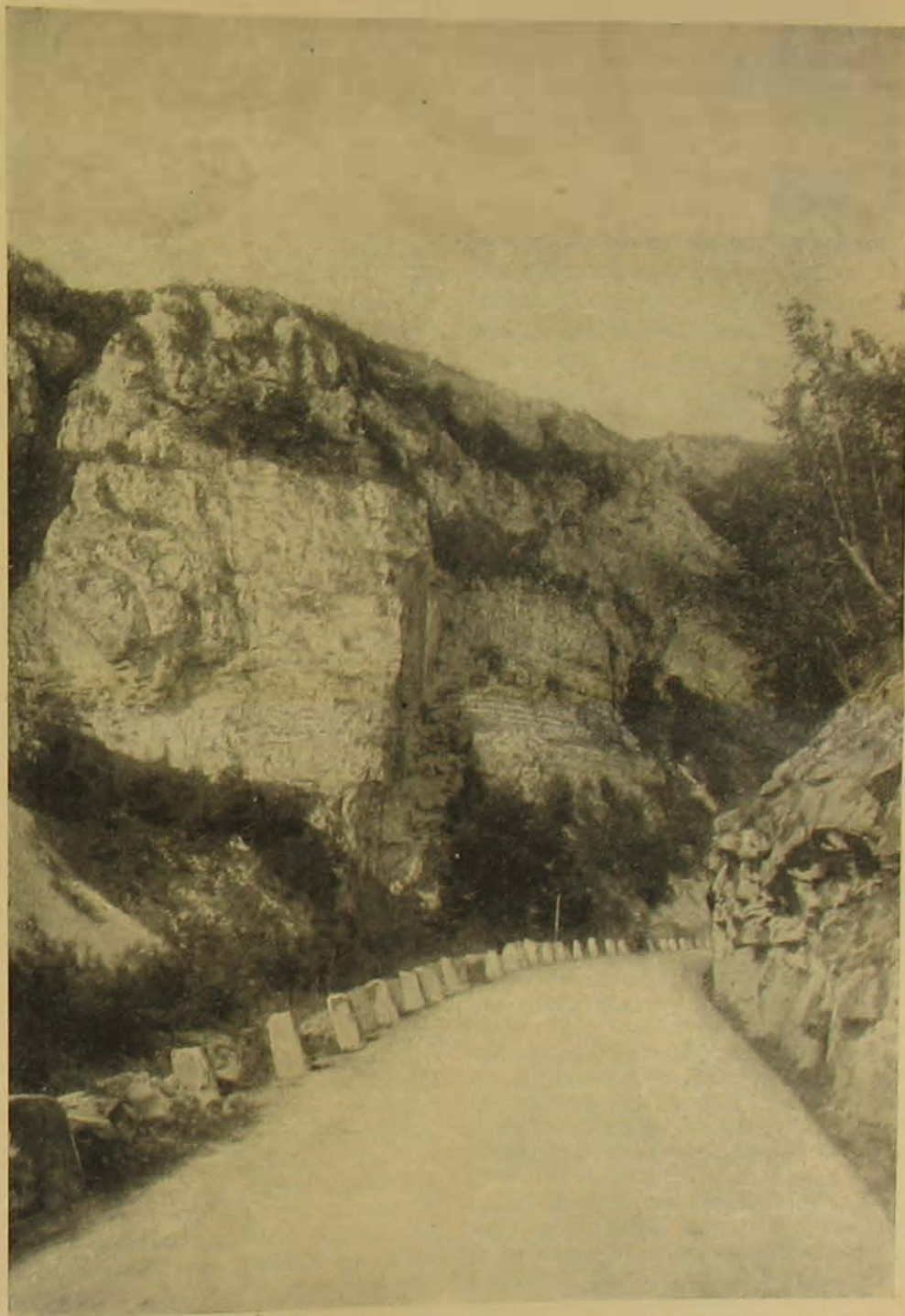
Ha maguk a nyomozást vezetőik nem elégszenek meg

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

műrészén Szegeden.
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Országút a Vorbász folyó völgyében.

Képek az annektált tartományokból.

csupán a tettes kézrekerítésével, hanem igyekeznek akár a tétessel egy személyben, akár a második vagy harmadik személyben az orgazdát is felkutatni s ha a szolgálat ellenőrzi, a járás és szakaszparancsnokok mindannyiszor, mikor erre ok van, felteszik a kérdést, hogy hol az orgazda s ezzel mintegy emlékébe vesik alárendelteiknek, hogy az orgazda elnevezése egy igen jelentős fogalom s mi szolgálatunkban s ezáltal azok figyelmét e komoly ellenfélre folyton irányítják, nincs kétség aziránt, hogy a mi ez irányban még hátrányos adatokat mutató statisztikánk a jövőben több sikerrel számol be s a közbiztonsági állapotok jóval javulnak. Vagyon elleni büncselekményeknél tehát mindig ez a kérdés csengjen a fülünkbe: „hol az orgazda”? Igyekezzünk akként nyomozni, hogy azt az igazságszolgáltatás embereinek a közbíróknak de facto bűnjelekkel együtt lehetőleg mindenkor bemutassuk. Ez azután olyan siker lesz, melyre méltán büszkék lehetünk.

Harcz a bun ellen.

Irta: Tábori Kornél.

I. A gonosztevők nyilvántartása.

Az országos bűnügyi nyilvántartás nagyfontosságú reformja, amely január elején valósult meg, ad aktualitást ennek a cikkelynek. A fővárosi bűnügyi nyilvántartást és muzeumot ismerteljük mindenekelőtt lehető rövidséggel.

Nagy Jánost — a név mellékes — elfogták. Itajta-kapta egy rendőr, amikor a Baross-utcza egyik bérházában betörést követett el. A rendőrtisztviselő előtt makacsul tagad.

— Kérem szépen, — mondja ájtatos szemforgatással — nem tettem én semmi rosszat. Csakhogy ellenségem a „biztos ur”, mert hogy azt hiszi: én kólintottam föbe a múltkor ézczaka.

A hazudozás nem használ. Kétségtelenül rája bizonyítják a gazságot.

— Hát jól van, no — nyugszik végre meg Nagy János, — most má vigyenek a zöd kocsiha.

— Hohó! — szól a rendőrtiszt, — nem addig van az! Csinált maga tán egyebet is.

Kutatják, hogy mit vétett még. Mert nagyon jelentős dolog a közbiztonságra nézve, hogy a gazticzkót miért és mennyi időre teszik ártalmatlanná. Ha csak azt az egy betörést tudják róla, kap érte néhány havi börtönt, — amennyit például az a szegény napszámos asszony, aki éhségében egy darabka kenyert lopott.

Nagy János esetleg rovott multu ember, javíthatatlan bűnös, aki úgyszólván üzletszerűen foglalkozik a büntetéssel. Ő maga persze elhallgatja, hogy a multjában bőven van az a bizonyos folt, amelyik piszkít. Talán már tíz évig is ült egy-két börtönben. Lehet, hogy husz betörést is végrehajtott, amíg elcsípték. De hiába, a rendőrség nem tudja rábűntni, hisz még az igazi nevét se tudja.

Két napon belül kénytelenek átkisérni őt az ügyészséghez. Az egyetlen betörésért elítélik s Nagy János a markába nevet. Hogy is ne! Hat hónapot ül, pedig ha a multját jól ismernék, hat évig kéne valahol llaván csücsülnie.

Igy volt ez számtalan esetben még néhány esztendő.

vel ezelőtt is. Ma már ritkábban nevetnek zmarkukba a Nagy Jánosok. Pedig ma sokkal inkább meg van nevezítve a rendőrség munkája, mert a mostani bűnvádi perrendtartás értelmében legfőlegb husz-harmincz órai ideje marad a nyomozásra. A lotartóztatottakat be kell szállítani az ügyészség fogházába. Ez a gyorsított eljárás kerékkötője a rendőrségnek és gyakran más hatóságoknak is, főképp vidéken. De viszont szerencsére kifejlődtek a vizsgálatnak egyéb módjai, eszközei, amelyekkel biztosítani tudja a sikert.

Öt a bűnügyi nyilvántartás!

Ez a fontos osztály sok-sok évi sürgetés után végre megfelelő helyet kapott, amikor a főkapitányság épületét átalakították és kibővítették. Most egy hatalmas terem és négy szoba a színhelye annak a nagy munkának, amelylyel a gonosztevők személyazonosságát megállapítják, személyének, multjának adatait nyilvántartják s így a nyomozást meg a birói eljárást roppant módon támogatják.

A nyilvántartás több elkülönített, de azért egymással összefüggő részből áll. A főkapitány legutóbbi évi jelentése szerint kilencz része van. 1. Rovott multuak. 2. Körözöttek. 3. Föltételesen szabadlábon lévő fejencczek. 4. Fényképek. 5. Ismertető jelek. 6. Tárgyak. 7. Bertillon féle méretek. 8. Ujjnyomatok nyilvántartása. 9. A fényképező műterem.

A nagyterem három falát elfoglaló szekrényeknek száznolczevan lióka van. Ezekbe kerülnek mindazok az adatok, amiket egyes emberek multjáról a nyomozások, ítéletek alapján összeszedtek. Minden jómadárnak meg van a maga törzslapja. Több mint százezer ember van ott nyilvántartva. Mennyi bűn és hánat, szenny és könny!

Ezekhez a rovott multuakhoz hasonlóan, szintén törzslap-rendszerben tartják nyilván azokat, akiket a különböző hatóságok köröznek. Itt körülbelül negyvenötezer törzslap van.

A nagyteremben látható a fénykép nyilvántartás is: majdnem kilenczevenezer fotografia. Ujabban kettős képeket csinálnak, amelyek a hűnösöket „en profil” és „en face” („szemközt” és „oldalvást”) ábrázolják egyazon képen. Érdekes még ott a különös ismertető jelek osztálya. Vagy kétezer adat van már benne, bár rövid ideje létesült. Nagyon jó szolgálatot tett a hamis nevet használók leleplezésénél.

Modern dolog a „Bertillonage” és még ujabb a „daktiloszkopia”, amelyek a nagyterem mellett lévő két kisebb szobában kaptak helyet. Ez a kettő a Nagy Jánosok legnagyobb veszedelme. Azoké a gazembereké, akiket már semmiféle büntetés sem javít meg. Mihelyt szabadon vannak, megint ujra kezdik a gonoszkodást. Ha dutyiba kerülnek, letagadják a csillagot is az égről, a multjukat hogyan titkolnák hát óvatosan.

Nem csuda, hogy kapva kaptak egész Európán a párisi Bertillon Alfréd találmányán, amely hivatalva volt a sok hiány, vizsátság megszüntetésére. Bertillon bizonyos embertani méretekkel, az emberi test részeinek pontos megmérésével, illetőleg az így szerzett adatok felhasználásával állapítja meg a személyazonosságot.

De ennél még sokkal tökéletesebb, ma már szinte csalhatatlan a daktiloszkopia, az ujjnyomat-mácolás rendszere.

Angolország gyarmatain nagyon régóta használathan van és Henry londoni rendőrfőnök tökéletesítette. A daktiloszkopia ugyanazt akarja, mint a bertillonage, csak hogy nem mérésrel, hanem a hűnösök festékben megfogatott tíz ujjhegyének lezomataival éri el.

A mi rendőrségünk volt a londoni után az első, amely az ujjnyomat-rendszert tanulmány tárgyává tette és alkalmazta. H. Arányi Tamas dr. rendőrtanácsos és Gábor Béla dr. rendőrfogalmazó kitűnő könyvet is irtak róla. Kimutatták, hogy az új rendszernek nemcsak a csendőrségi, rendőrségi s egyéb hatóságoknál van nagy jövője, hanem más társadalmi intézmények és magánosok körében is. Indiában egyébként évszázadok óta használják már, főképen azért, mivel olcsóbb, könnyebben kezelhető és biztosabb ismertetőjel alig képzelhető.

Az életbiztosító intézetek például védtelenek az olyan esettel szemben, amelynél a betegség miatt biztosításra el nem fogadható ember helyét annak a neve alatt más, egészséges ember jelentkezik a vizsgálatra. A hatóságok orvosi bizonyítvány alapján számtalanszor segítségét adnak, mulasztást igazolnak, stb. pedig az orvos a bizonyítványt egy arra alkalmas, főbérlet emberről állította ki, aki az érdekelt nevén jelentkezett. Tudjuk, hogy a néposobb egyetemeken is mennyi visszaélést követnek el ily módon az indexekkel.

Egy kis megfigyeléssel a társadalomban mindenfelé találunk eseteket, amelyek azt bizonyítják, hogy nagy szükség van a személyazonosság kétségtelen megállapítására. És erre nincs jobb mód az ujjnyomat-rendszer-nél. Százezer, sőt millió ember között se akad két olyan, akinek az ujjai, azaz a tíz-tíz ujjukról készített lenyomatok egyformák volnának.

A főismerés, a lenyomat-megvizsgálás rendszere pedig annyira szabályos, olyan könnyű, hogy minden értelmes ember hamar beletanulhat, félóra alatt tisztán jöhet vele...

Különös említést érdemel továbbá a budapesti hűnügyi nyilvántartásban a fényképező helyiség. Nagyságát és berendezését illetőleg versenyezhet a legjobb külföldi műtermekkel. Van benne több kitűnő gép, beállító-tükör, forgatható aszék, két darab, 16.000 gyertyafényű villamos gép, helyszíni főlvételekre való kombinált készülék stb. (Polyt. köv.)

KÉPEINKHEZ.

Bosznia és Hercegovina.

Ez a két kis tartomány, mely az 1878. évi berlini szerződés 25-ik cikke értelmében, még ugyanazon évben osztrák-magyar fennhatóság alá került a közelmúltban pedig az Osztrák-Magyar birodalom tartományai közé is bekelezetett: tőlünk délre, egyrésztől Szerbia, másrésztől Albánia, Montenegró, Dalmácia és Horvát-Szlavonország által határolva, a Balkán-félszigeten fekszik. Eme két tartomány közül, habár lakossága között nagyon sok is a mohamedán, mégsem idegen hozzánk egyik se, mert Bosznia már 1120 től kezdődőleg 1204 ig a magyar királyok fennhatósága alá tartozott s éppen úgy, mint jelenleg Horvát-Szlavonországot, egy, a magyar király által kinevezett bán kormányozta. Majd 1326-ban Hercegovina is Boszniához s ezzel együtt a magyar királysághoz csatoltatott. Hol hosszabb, hol rövidebb ideig függetlenítették ugyan magukat a magyar királyi fennhatóság alól, de 1688-ban Badeni Lajos habsburg uralkodó újból megszállta a Balkán s részeit, 1697-ben pedig Eugén herceg újból egész Szerajevóig hatolt be Boszniába. Mindez a sok pénz- és véráldozat azonban hiába volt, mert az 1791-iki sávovai béke értelmében teljesen Törökország tartotta meg mind a két tartományt egész az 1878. évi okkupációig.

A két tartomány területe körülbelül 63.000 négyzet kilométert tesz ki s másfél milliónyi lakosságának keresztény része általában állattenyésztéssel s ezenfelül eléggé kiterjedt kereskedelemmel, a mohamedán rész pedig csak kereskedelemmel foglalkozik.

Bosznia fővárosa: Szerajevó; igen gazdag kereskedőváros. Lakosainak száma 40-45.000-re tehető. Szerajevóvá pedig a 20-22.000 lakossal bíró Mostar. Mind a kettő igen élénk forgalmú város. Lapunk jelen számában közölt képekben ez utóbbit és a Szerajevóban létkető élénk kereskedelem egyes mozzanatait mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Egy bíró kitüntetése. Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909 január 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával K. Nagy Sándor pestvidéki törvényszéki bírónak, az ítélőtáblabírói címet és jelleget adományozni méltóztatott. A kitüntetés K. Nagy Sándorban az igazságügy jelen férfián kívül, intézményünk egyik lelkes harátját is érte s ezért a kitüntetésről mi is tudomást véve, ahhoz K. Nagy Sándor ítélőtáblabírónak, a kit lapunkban megjelent számú közleménye alapján mindnyájan ismerünk, őszinte örömmel gratulálunk.

A csendőrségi szervezeti utasítás átdolgozása. A m. kir. honvédelmi miniszter ur, a változott viszonyok következtében, a csendőrségi szervezeti utasítás átdolgozását rendelte el, s az átdolgozás foganatosítására folyó évi január hó 23-án kelt 696 eln. számú rendeletével egy bizottságot rendelt ki, a mely bizottság postapici Kostka Pál ezredes, a m. kir. V. számú csendőrkörület parancsnokának elnöksége alatt, nemes Várady Ede alezredes, m. kir. VII. számú csendőrkörületi parancsnok, Virágh László és Ambrózy Gyula III. számú csendőrkörületbeli századosok, Simon Balázs I. Soltész Imre V. és Gaál Jenő IV. számú csendőrkörületbeli főhadnagyk részvételével, működését Budapestben folyó évi február hó 10-én fogja megkezdeni.

Támadó cigányok. Horváth István ez. őrsvezető és Simon József II. csendőrhöl állott járőrnek január 20-án a somogy megyei Böhönye községben Vörös János terebezdpuasztai lakos azt panaszolta, hogy a felsőegredi kóborcigányok az ő, valamint több társa kárára 120 korona értékű burgonyát és szénát elloptak és azzal a seregdi erdő felé menekültek. Járőr a pannaszos kocsijára ülve, a cigányok üldözésére indult s azokat a seregdi erdőszélen sátorozva fel is találta. A cigányok a járőrt észrevéve a lopott szénát a több helyen égő tüzre dobálták, hogy az így keletkező füst által a járőrt egy időre maguktól távolírtva, a lopott burgonyát elrejtéssék. A járőr azonban a sátrakhoz ment és ott felhívta a cigányokat, hogy sátrukból jöjjenek elő, kijelentvén egyben elfogásukat is. A felhívásnak a banda feje, Kiss Péter cigány, valamint a lopott burgonyával egy patakmeder felé igyekvő Kalányos Róza nevű cigányasszony oltenszagultak s mindketten a járőr szuronyát is megragadták. A járőr az ellonszagulók ellen szuronyt használt és Kiss Pétert jobb felkaron, Kalányos Rózát pedig bal emlője alatt megszurva, könnyen megsebesítette és a tíz férfi és 11 asszonyból álló karavánt elfogta, a lopott tárgyak nagy részét pedig elkerítette.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emelől fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az eseten válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehozatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzókörleteknek eleje véteknék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. P. Örvözető. A közgazdálkodás kérdése című czikke nem közölhető.

K. J. esendőr. Féltorony. «Figyelő állás az ablaknál» című czikke nem közölhető.

P. M. cz. örv. Fel van véve, de előléptetése — mivel az altiszt helyek kerületénél mind be vannak töltve, a közel jövőben — sajnos — nem várható. 2. Alacsonyabb fokú hivatalnoki állásra (irodaságédist) képesíti, a melyet azonban a sok pályázó miatt — csak igényjogosultsági igazolvány alapján nyerhet el.

Fahai aszony. Lapunk f. évi 3. számában (26-ik oldal) megjelent cikk részletesen foglalkozik a kérdéssel.

Darabont testőrség. Rendelkezésük az, hogy 5 főségeik legmagasabb a emélyeinek és a legfelsőbb uralkodóház tagjainak biztonsága felett őrködjenek, hogy ünnepélyes alkalmakkor ezen legmagasabb személyek környezetét képezzék, valamint hogy a legmagasabb udvar fényét emeljék. A magyar darabont testőrök csak akkor teljesítenek szolgálatot, ha az udvar Budapesten tartózkodik, máskor napirendszerű foglalkozás van. A darabont testőrség lényege a hadsereg, haditengerészet és a honvédség őrmestereiből és hasonrangú tisztoséiból egészített ki. Kellékek magyar honosság, magyarul tökéletesen, nómotul a szolgálati igényeknek megfelelően tudjanak, kitűnő minőségű, egészséges, erős testalkat mellett legalább 176 centiméter magaa és 35 évvel fiatalabb, nőtlen vagy gyermektelen özvegyek legyenek. Három évre kötelezik magukat. Illetékek: Napi zsold a darabont őrmesterhelyettes részére 1 k. 80 fill., a darabont testőr részére 1 k. 30 f., a tiszt szolga és a testőr kiszolgáló legény részére 32 fillér; ezenkívül az altisztek részére havi 35 korona szolgálati jutalomdíj. — Felülvezélat, óp úgy mint a közös hadvezérgnél csak 18 évi szolgálaton alól van, mert 18 éven felül a rokantság kimutatása az 1875. évi LI. tcz. 74. §-a értelmében nem szükségeltetik. Ellátás ugyansz, mint a hadsereg altiszteiből, csak hogy a testőrök még ezenfelül némi advari pótdíjban is részesülnek.

L. F. esendőr. Mit ért ön «hivó» vallás alatt? Irja meg, akkor kap felvilágosítást!

Bunkó. Mert az III. szb. 42. §-a ily értelmű intézkedéseket nem tartalmaz.

T. T. Mert nincs «rendszeresített» hely; valószínűleg csak márcziusban.

J. M. Járőr által nem, de a közigazgatási hatóság által, a melynek intézkedése táviratilag, távbeszélő vagy küldöncz útján kérendő ki — kényszeríthető. — Felmerülő költségek a szárny által számoltatnak ol, de a belügyi távezárnak az illető fél által megtérítettek.

Havas esendőr. 1. Olvassa el az (i. g. k. ut. 9. §. 2. pt. utolsó bekezdését. 2. Az illető állam konzulátusához forduljon.

S. J. Nem kell kérvényeznie, megtörténto után bejelenti felette» hatóságának. Olvassa el lapunk mult évi 39. számában a «csendőrségi özvegyek és árvák ellátása»-ra vonatkozólag megjelent értekezést.

Vitalkozó. Véleményünk szerini Önök igaza van; ajánljuk, kérje ki ez ügyben szárnyparancsnokságra döntőhat.

S. J. cz. örv. A védtörvényutasítás I. R. 55. p. 4. pt. a) és b) alpontja és a 10. pt. értelmében deesse a hadkötelezettség alól fel nem menthető.

F. H. L. A kört ezimet itt nem részletezhető okokból — nem közölhetjük.

D. J. A nyugdíjbóllo egyesület ezölja lapunk hasábjain már tárgyalatott. Előmunkálatok folynak; felvilágosítás még nem időszerű.

Vitalkozók. Vadászhatik.

H. J. Kétség. Lapunk f. évi 3. számában «H. Rétság» jelige alatt már válaszoltunk.

T. A. Ha az idézett parancs úgy szól, akkor a beosztás napja a mérvaló. Pótdíj a véglegosítée napjától számított két év mulva lesz folyósítva.

Nem értem. Kérdés: Hogy értelmezendő a büntető novella következő kitétele: «A lopott dolog értékének az voendő, a mely értéke az ellopott tárgynak a lopás, tehát nem a megszerzésén alopón volt. Példával felelünk: Egy kabát beszerzési ára új korában 50 kor. volt. Tulajdonosától egy évi használat után 30 kor. olloja. Akkor a kabát értéke — mondjuk — már csak 20 kor. volt. Tehát a lopott kabát értéke csak 30 koronának voendő. (On összezavarja a «lopás» és «megszerzés» fogalmát. A «megszerzés» alatt itt egy ingó dolog «megvételét» kell érteni.

Cs. J. Szolgálati ügy; felvilágosítást nem adunk.

On nem értem. Mind a két eset büntetett képez; bíróságnak jelentendő.

K. Sándor cz. örv. Kozozvár. 1. Semmit. 2. Büntető. törvénykönyvünk — a felvetett kérdést illetőleg — konkrét intézkedéseket nem tartalmaz az így e miatt az illető ellen — véleményünk szerint — eljárás nem is indítható. Mezőrendőri kihágás miatt annúgy is felelősségre lesz vonva, akár felmutat a mezőőr zálogtárgyat, akár nem. A zálogul olvott ruha ugyanis — bünjel hiányában — csak annak bizonyítására szolgál, hogy feljeltott egyén tényleg olkövetett mezőrendőri kihágást. 3. Lelkiismeretsfurdalás. — 4. Olvassa ol a htk. 80. §-át.

A. esendőr Mocsonok. Csak magánjogi kúrtérítősről lehet szó.

B. J. Pár. 1. Régebb szerkezetű fogyasztóknól osavarás, újabb rendszerűeknél azonban már szótnyitás alkalmával. 2-3. Szolgálati ügy.

K. János cz. örv. Notán olbeszandó kérelme törvényos alap hiányában nem lesz teljesíthető.

Aldunál. Éretlen kérdéseket válaszra nem móltatunk.

F. B. Mindenekelőtt annyit, hogy ha előjáróit megkérdezte volna, akkor nem kellett volna hozzánk fordulnia. 1. Kérheti, mert ez törvényben gyökerező jog. — 2. On nem tudja ki engedélyez próbaszolgálat teljesítése ezöljából hat havi szabadságot? Sajnálatra méltó! (Szervezeti utasítás 31. §. 8. pont). 3-4. Előbb kérje szolg. uton próbaszolgálatra való felvételt, akkor megkapja a szabadságot. Mennyi idő alatt jön meg az engedély? A viszonyoktól függ.

Cz. P. rendőr. 1. Szolgálati ügy. 2. Csak közvetlen és megszakítás nélküli átlépés esetén folyósítható a pótdíj. Bélyegét bevételeztetik.

Érdeklődő. A mint illetékes helyen meggyőződünk, kérelme már legközelebb teljesedik.

B. cz. örv. Alsópodszágy. «Az Ált. lsm. Társas» azért lett az őradknak kiadva, hogy abból a legénység olvasson és tanuljon. Nézze meg ezen mű I. kötetének 12. lap oldalán levő 10. alatt a «Társas határozó rags»-ra vonatkozólag közöltetot. Ha «ház»-zal két z-vel lesz írva, akkor «Dániellol» is csak írt módon helyes.

M. A. Kérdéses jutalom nem a tábort esendőrök, hanem a legfelsőbb hadiszállás biztosítására összpontosított legénység részére lett kiutalva és szót is osztva.

A mindennapi kenyéruól fontosabb a háztaszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és szindus kávéot csakis a

«Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A «Valódi PATRIA pótkávé» a leg-

előnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a főzet igen édes, tehát megtakarítás érhető el a cukornál. Bevásárlásánál csakis az

igaz eszmagyar «Valódi PATRIA Pótkávé» kérje, mely minden helyen kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Szilár József járásörmester és

Rozmann István ez. őrmester, mindkettő a VI. számú esendőrkerület állományában, a muraeszombati szolgabírói járás területén elbarapódzott gyujtogatásoknak fáradságot nem ismerő buzgósággal és kitartással történt kiderítéseért.

A m. kir. VI. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Váradi Ferencz járásörmester, az 1908. év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén elért eredményekért, különösen pedig egy rablógyilkosság tettesének kiderítése és egy pénzhamisító leleplezéseért.

Előléptettek:

Az öt évi tényleges esendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
1909. évi január hó 20-ával:

Csudó Pál, Petri Antal és *Mangyi Gábor*;

a m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

1909. évi január hó 16-ával:

Danka András, Kocsis Sámuel, Nagy József, Czope Gergely, Papp János és *Miku Ágoston*; végül

a m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

1909. évi január hó 20-ával:

Büzi György, Polgár József, Fekete József, Sipos András, Farkas Gerzson és *Inrás Miklós* esendőrök, esendőr ez. őrsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénység II. osztályu katonai szolgálati jellel oláltattak:

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Dolonka Ferencz címz. őrmester 1908. december hó 29-én.

A m. kir. VII. sz. esendőrkerület állományában:

Mihály Elek címz. őrmester 1908. évi december hó 1-én.

Járásvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Juhász Lajos, Jóna István, Barna Imre, Klein Pál és *Tóth Lajos* I. esendőrök.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Diószegi Imre, Vékzi József, Barnó György, Lakos András, Benedek József, Tapscherer György, Pálár Ferencz, Szűcs János, Pap Mihály, Simon György, Bodai Ignác, Sallai András és *Szamosfalvi József* esendőrök.

Lovaglás jutalomdíj.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Dávid József őrsvezető 1 darab, és

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Kiss Kálmán ez. őrsvezető 3 db 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Kriszán Sándor esendőr és *Kriszán* próbacsendőr család névüket a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi 91.377. számú engedély alapján *Kovács*-ra változtatták.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Marcso István ez. őrsvezető, *Magyar Teréz* úval, 1899 máj. 3-án, Kunmadarason.

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Bakó Károly őrsvezető, *Denes Ilonával*, 1908. decz. 1-én, Nagyváradon.

Czucz Mór őrsvezető, *Szépí Ilona* Johánnal, 1909. jun. 10-én, Husztófalván.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Galgóczi András ez. őrmester, *Kisvágy Murgittal*, 1909. jan. 9-én, Kisterenyén.

Simánuzsáki Lukács őrsvezető, özv. *Székely Pálné*, szül. *Kles Mikuscsák* Erzsébettel, 1908. évi december 22-én, Miván.

A m. kir. VIII. sz. esendőrkerület állományában:

Rév Izván ez. őrsvezető, *Áron Herminával*, 1908. decz. 26-án, Rózbányán.

Mizyer Antal esendőr, *Sulyok Ágnes* úval, 1902. azept. 28-án, Szatmárhegyen.

PÁLYÁZATOK.

Hét irodasegédségi állás a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumban. Fizetés pótlókkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium elnöki hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy írnoki állás a davesseri kir. járásbírószágnál. Fizetés pótlókkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona, esetleg toronyszetheti lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Tolokkényvi vizsga. Kérvények a vasvári kir. törvényeszek elnökéhez 1909. évi febr. 18-ig.

Kérlek és megdicsértés
élelket leleplezők

Balla Sándor

szolgabíró

Hódmezővásárhely,

Kossuth-tér 200. mt.

térés, mindennemű más idegbetegség, férfigyongos, vidá-

tános gyógyítható!

Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. M. földbírtokos Szeged-ről, a melyben több éven át szenvedtem, eszem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használat után helyzetem javult, ma már hála a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

NYAVALYA-

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetői osztályánál

1. egy állomásállású,
2. egy vonatfékezési,
3. hat váltókezelési,
4. kilenc pályafőri állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. A 2. és 3. pont alatti állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrrel járandalmazva. Természetbeni egyenr. A vonatfékezési állásnál kilométerpénz.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. — 6 havi próbaszolgálat.

Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetői osztályához 1909. évi febr. 28-ig.

Egy irtóki állás a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 23-ig.

Egy irtóki állás a kaposvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 23-ig.

Egy szolgai állás a magyar nemzeti múzeum növénylári osztályánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatási díj 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy-két középiskolai osztály előnyt nyújt. A vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez címzett kérvények a magyar nemzeti múzeum igazgatóságához 1909. évi febr. hó 24-ig.

Egy irtóki állás a topolyai kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szabadkai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. 28-ig.

Egy irtóki állás a szabadkai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szabadkai királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy mechanikus laboránsi állás a budapesti m. kir. tudományegyetemen. Fizetés 1000 korona és 300 koronáig terjedhető pótlék. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatási díj 100 korona. A kinevezés ideiglenes. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti magyar kir. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márcz hó 8-ig.

Egy irtóki állás a nagykanizsai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szó-

ban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagykanizsai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. hó 16-ig.

Egy irtóki állás a győri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 15-ig.

Egy törvényhatósági útbiztosi állás Vas vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. 40 koronás szertárbér, 40 korona iroda átalány és kilométerpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Vas vármegye főispánjához 1909. évi febr. 12-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a nagyvárad m. kir. fővárméltóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Szabályszerű lakpénz. Ruhajuttatási díj 60 korona. Természetbeni ruházat. Kérvények a nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 10-ig.

Egy irtóki állás a muraszombati kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szombathelyi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 14-ig.

Egy irodakezelési gyakornoki állás a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 15-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatási díj 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 3 havi próbaszolgálat. Kérvények a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Két iskolaszolgalmi állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatási díj 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és ács- és bodnár-mesterség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a topánfalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 12-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, írószerek és válaszlékek.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és íllusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. Tüzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.